12

V
B
C
14633

1878. III. 151.

10 flor.

prawo

Zbiór processow ~~29~~ 38
z 18. wieku

1. Tyszkiewicz — Sicinski.
2. Dowgiałło — Piaskowski,
3. Chmara — Wołodkowicz.
4. — —
5 Koszkołowski Szaniawski — Hornicki.
6. Sapiński — Piaskowski.
7. Hornicki —. Piaskowski,
8 — — Korzeniowski.
9 Szaniawski — Hornicki,
10 Potocki — Sorok.
11. — —
12 Woronnyński — Musnicki
13 Stanicwicz — Kamedulski.
14 Chmara — Przeradowski.
15 Gostawski — Rymora.
16 Chmara — Przeradowski.
17 Radziwiłł — Hilzen.
18 Hylzen — Radziwiłł.
19 Bazylianki — Dziedziula.
20 — —
21 Jankowski — Bazylianki. 14633 III
22 — —
23 Bychowiec — Chodkiewicz
24 Matuscewicz — Bychowiec
25 Strzecki — Korsak.
26 Korsaki.
27 —
28 —
29 —
30 — Sugintowa — Dowsin
31. Zaborowski — Grupmata. Lubański
32 — —
33. Tomaszewicz — Paryma. Odachowski
34 Łączyński — Sulatycki.
35 Beklewicz — Porzecko.
36 Orzeszkowa. Wysłouch
37 —
38 —

Bibliothek[illegible]
d. Jagellonisch[illegible]
Univer[illegible]

SPRAWA

WJPP. Jozefa i Michała Orzeſzkow Marſzałkow: Piń: a w oney uſprawiedliwienie Dekretu Ziem: Słonim: od zarzutow podłących Dobroć Jego, a z rzeczą i Prawami zgodną, przez Wielm: JP. Kazimierza Orzeſzkę Staroſtę Oſtryńſkiego, tudzież WWJPP. Piotra i Izabellę z Orzeſzków Będklewſkich Rotmiſtrzów Pttu Pińſkiego, oraz WW. JPanow Zenona i Honoraty z Orzeſzkow Wiſtouchow Podſtolich Wdztwa Brzeſkiego i dalſzych ſtron Podanych.

PUNKT PIERWSZY z STAROSTĄ OSTRINSKIM.

1mo. *Dokument od Michała Staniſława Orzeſzki Marſzał: Pttu Piń: Dziada dziś rozprawuiących ſię, Antoniemu Orzeſzkowi Marſzał: Pińſkiemu, a Oycowi tychże z przeznaczeniem tylko, tak w Dobrach leżących, jako też w ſummach na zaſtawach lokowanych, Jemu dożywocia, a Wnukom wieczności, w Ru 1748. Maja 19. dnia wydany, i Dekret Ziem: Słonim: w Ru 1775. 9bra 9. dnia ferowany, on autoryzuiący, i Iſtotę jego utrzymuiący, maią bydź razem i poſpołu przez Trybunał wzmocnionemi, i zaaprobowanemi.*

2do. *Tenże Dekret Ziemſki Słonimſki, od którego Jozef Orzeſzko Marſzał: Piń: do Trybłłu uczynił odzew, o niedanie mu we wſzyſtkim ſprawiedliwości z inſtancyi Jegoż ma być podnieſion.*

3tio. *Nieprzyzwoitość Apellacyi przez WJP. Sttę Oſtr: uroſzczoney, a ztąd uparta tylko, żadney korzyści przynieść niemogąca, proſtytucya, lecz próżno do wydatkow Marſzał: pociągaiąca ma nayprzyzwoiciey na jego ściągnąć peny apellacyine, Prawem przepiſane.*

SAMA TRESC RZECZY.

A w oney założonych Proźb przekonanie.

vypartym ieſt przez wſzyſtkie ſtrony, iż Michał Staniſław Oeſzko Marſzałek Pttu Piń: między innemi wielo-licznemi Doami zoſtał, też za nabyciem Doroſień i Kijażu w Wdztwie ołyńſkim w Pcie Łuckim sytuowanych aktorem i Dziedzicem. przedażne od Jozefa, Franciſzka, i Michała Dydyńſkich w Ru 1725. Febr: 23. dnia wydane, czyni przeświadczenie.

Tenże maiąc w Zamęściu Katarzynę Janiewſką miał z oną Synow trzech, Felixa, Jozefa, i Antoniego Oyca Procedentium, oraz córkę iedną Elżbietę suo tempore 1mo. Brzeſką Czeſn: Połocką, 2do votô Kotowiczową Łow: Litewſką.

Z mocy tedy Prawa sobie ſłużącego zaſzczycaiąc ſię on Dóbr Doroſień i Kijażu Aktorſtwem, że one imieniem swoim zeſzłemu Antoniemu Orzeſzce eo tempore Piſarzowi Grodzkiemu Pińſkiemu Sttcie Oſtryń:

Oycowi proceduiących i Sukceſſorom Jego wieczyście darował, i
swóy Dar Prawem w Roku 1734. Junii 7. dnia wydanym utwierdził.
Jże Antoni Orzeſzko zoſtaiąc w pewności tych Dóbr Dziedziczenia, a poy-
muiąc w zamęście Konſtancyę Stecką Łowczankę w Wdztwa Kijow-
ſkiego, i maiąc po niey od Rodzicow, udeterminowaną parato Ere
20000. w Ruchomości 6000. a w Szatach zaś 4000. exdotacyą i prze-
znaczoną w Roku 1736, w terminie S. Jana oney exolucyą.
Zapiſem Przed-Szlubnym intercyzyinym w Ru 1735 Julii 1. dnia wyda-
nym poſag po odebraniu onego 40000 zł Poll: modo ſimpliciis debiti,
& pro mobilibus 10000 zł: Poll: modo reformatorio na dobrach od
Oyca sobie uſtąpionych Doroſieniach i Kijażu teyże Zonie swojey
zapiſać obowiązał ſię.
Który Dokument Staroſta Oſtryńſki w Dowod pewnego Dziedzictwa An-
toniego Orzeſzki Dóbr iemu zrzeczonych pokłada.
Na oſtatek, że Matka Antoniego, Katarzyna z Janiewſkich Orzeſzkowa Mar:
Pińſka Prawo na Doroſienie i Kijaż od Męża oſobliwſzym zapiſem
swym titulo korroboracyinym tęż Donacyę Antoniemu ſłużącą we
wſzyſtkich punktach w Ru 1737. 9br. 20. Dnia approbowała.
Z kąd Kazimierz mocne Aktorſtwo Antoniego, a z tąd wolne onym rzą-
dzenie (ſtanowiąc ſiebie za prawem od niego wydanym iedyno ſzcze-
gulnym do korzyſtania z onych obiektem bez włączenia Braci dal-
ſzych probuje.
Wſzyſtko to (iż tak było) nie ieſt znegowanym, lecz iżby teraz miało bydź
dla Stty Oſtryń: użytecznym: toć sama inexiſtentia tych Praw pośled-
nieyſzym Dokumentem samego Prawodawcy Michała Orzeſzki Mar:
Piń: w Roku 1748. Maja 19. dnia wyiaśniona; nie iuż w interpretacye
utrzymuiące One (jako nic znaczące) wchodzić, lecz temu to poniż-
ſzemu poſtanowieniu, uległym mieć chcę tego Sttę Oſtryń:
Bowiem ow Dokument, o którym kweſtya u Sądu, iakie zamknął w ſwo-
ich determinacyach wyrazy? iak go zeſzły Antoni Orzeſzko Marſza-
łek Pińſki Oyciec procedentium uſkutecznił? I iak bez żadney Re-
klamaty zaręczone w nim obowiąſki dopełniał? da oſobie wiedzieć.
I przeto uczyni ſiebie nie iuż do upadku jak żąda Stta Oſtryń: lecz do appro-
baty ze wſzech miar zdolnym.
Gdyż Michał Staniſław Orzeſzko Dziad Procedentium rozporządzaiąc wſzy-
ſtkie Dobra ſwoje wieczyſte przez ſię nabyte, i chcąc one mieć za-
wſze pod Rządem imienia ſwego, tudzież nie wyłączaiąc od całkowi-
tey maſſy ſubſtancyi Dóbr Doroſień, i Kijaża pierwiey w ſzczegulności
zapiſem wyżey wyrażonym, Antoniemu poſtąpionych, udzielnemi trze-
ma Dokumentami wſzyſtkim trzem Synom swoim na maiątkach leżą-
cych, i summownych dożywocie przeznaczywſzy, wiecz
onych Wnukom ſwym nadał
A mianowicie pro Scheda Antoniego Orzeſzki Dobra Doroſienie i
attinentiis w Wwdztwie Wołyńſkim w Ptcie Łuckim sytuow
wociem tylko, a Wnukom wiecznością.
Tudzież ſummę na Janowie i Mohylney 62000. będącą temuż An
item dożywociem z Dworem w Grodnie mieście J. K. Mc
cznym ze wſzelką do niego iuryzdyką, a Wnukom wieczność udeter-
minował.
Ad hæc Majętność Kulbaczyn w Łidzkim leżącą w summie 32000. zł.
Poll:
Oraz maiętność zaſtawną Woronie w Ptcie Pińſkim leżącą, od Xiążęcia
Jmci Czetwiertyńſkiego, i długi od tegoż Xięcia podług oſobliwych O-
bligow, i aſſekuracyi, Antoniemu Orzeſzkowi na ten czas Woyſkie-
mu Pińſkiemu dożywociem, a Wnukom swoim wiecznością darował.
Tak-

Także warunkami w tymże Prawie opisanemi osttzegł Antoniego Orzeszkę.

1mo. Iżby on od takowych Dóbr, i summ, in sortem suam wydzielonych ullo titulo ac prætexto Synow swoich, a Wnukow jego nie oddalał.

2do. Iżby summy na zastawach będące przez iego zapisane miały bydź pod czasem życia Antoniego przez Dziedzicow odłożone; tedy one podobnymże sposobem nic z onych nie utracaiąc instantine na drugich innych Dobrach lokować i Prawo na imie synow swoich brać udeterminował.

3tio. Wnuczkom swoim a curkom Antoniego, tak przez jego, iako też przez Wnukow exdotacyą podług Praw Oyczystych wypłacić zaznaczył.

4to. By tenże Antoni Orzeszko in præjuditium aktorstwa Dzieci swoich jure advitalitatis sobie, a Dzieciom wiecznością zapisane. Dobra miał komu innemu, czy Prawem zastawnym, lub jakowym kolwiek bądź zapisem, czy to po części a vellere, czy ogułem zbywać, tedy nie ważność takowych tranzaktow zachował.

5to. Sttwo Ostrzyńskie temuż Synowi przez się cedowane ustąpił.

6to. Na wzruszaiących któregokolwiek bądź z Synow, za rękę 200000. założył, oraz wolną poprawę tego zapisu rezerwował.

1748. *Maja 19. dnia Dttne a 1760. Juni 27. dnia przez Antoniego Orzeszkę Marszał: Piń: ad acta do Xiąg Grodz: Lidz: podane Legatur.*

Użył Michał Orzeszko mocney woli nad rozdyspartymentowaniem Dobr i przemienił z uprzedzonych Praw naturę, wieczności Dorosień i Kijaża, Antoniemu nadaiących w rząd jego dożywotni.

Zaprzestał na tym Antoni Orzeszko, i chciał mieć Oyca determinacye za wyrok ostateczny, w czym poniższe Sąd przekonaią dowody.

Michał zaś idąc w mocnieysze woli swojey utwierdzenia, czyniąc Testamentową Dyspozycyę, naypierwiey zapisy dla Synow dożywocie, a Wnukom wieczność przeznaczaiące zaapprobował i utwierdził.

Oraz pozostałą od rozpisania na Synow substancyą wyiaśnił, i w ten opisał sposób:

Maiętność Dziedziczna Tereben w Powiecie Piń: z wsiami Terebniem, Krzywiczami, Płoszczewem, i Sieliszczem kosztuiąca złł. Poll: 40000.

Mttność Mokrzany Dziedziczna W wdztwie Nowog: i wieś zadworza kosztuiąca złł. Poll: 80000.

Mttności Piorkowicze Dziedziczna w Pińskim z Przysiołkami i przykuplami kosztuiąca 45000. złł. Poll.

Na Mttści Siemieżowie w Nowogrodzkim 39600.

Na Łachwie za zapisami JO. Xcia Michała Radziwiłła Wwdy Wileń: Hetmana W. W. X. Litt: 200000.

Na Pihanowiczach 8000. *złł.*

Na Mazurach 30 000. *złł.*

Folwark Torohoszczyce pod Pińskiem Dziedziczny kosztuiący złł. Poll: 12000 excepto części do Zabczyć należącey w summie 6000. złł. zastawioney.

I takowemi pozostałemi Dobrami, i summami, wolność sobie rozporządzenia zachował.

Dwór zaś w mieście Pińsku będący z zabudowaniami w rowny dział synom zapisał.

Item Ruchomością wszystką na rowne części by się podzielili, oznaczył.

Tu więc wiadomość, jaka substancya Michała Orzeszki na synow dożywociem, a na Wnukow wiecznością rozpisana, a jaka do dalszego rozdysponowania zostawiona.

Alić w krótkim czasie powtórny, Testament w tymże Ru Junii 10. dnia czyniony dosyć dokładnie uwiadamia.

1mo. *Summę 200000. na Łachwie.*

 2do.

2do. Summę 39600. złł. na Siemieżowie.

3tio. Summę 30,000 *na Mazurach* będącą na trzy równe części trzem Synom swoim dożywociem, a Wnukom wiecznością zapiſał.

Oraz wypiſał kondycyę, podnioſſzy summę z Łachwy dla XX. Franciſzkanow Drohiczyńſkich 10000 złł. by Synowie onego w pewnych Dobrach ulokowali.

4to. Summę zaś 8000. złł. na Pihanowiczach umieſzczoną do dalſzey ieſzcze swey zachował dyſpozycyi.

5to. Summę w ów czas u ſiebie będącą in ſpecie 28866. złł. Poll. obrócić oną pro pijs legatis obligował.

6to. w cugach koniach i wſzelkiey ruchomości po wſzyſtkich Dobrach znayduiących ſię w równy dział między syny determinował.

Na oſtatek Dobrami Dziedzicznemi, wſzyſtkim trzem Synom, w ſzczególności one wydzielaiąc, Antoniemu, na ów czas Woyſkiemu dożywociem, a Synom iego wiecznością Mattści Terebeń, i Piorkowicze w Ptcie Piń: leżące zapiſał *Legatur Teſtament.*

Trzecim zaś Teſtamentem pod tymże Rokiem xbra *11.* dnia czynionym a w Ru 1750, Maja 4. dnia aktykowanym, i własną ręką zeszłego Michała Orzeſzkę piſanym.

Summa 39600. złł: Poll: na zaſtawie Siemieżowa będąca, powtórnym Teſtamentem na wſzyſtkich trzech Synow do działu determinowana.

Nie iuż na trzy ſchedy, w którey część i dla Antoniego była oznaczona, lecz tylko na dwóch Synów Felixa, i Jozefa że ma należeć (z przyczyny przez Antoniego z Kulbaczyna 32000. złł. Poll: ſummy odebraney, i iakoby na swóy pożytek obróconey) oſtrzegł.

Dalſze ſummy, w pierwſzym i drugim Teſtamentach wyrażone, jako też summę 65933. złł. i gr: 10. za Obligami i aſſekuracyami u Sukceſſorow Xiążąt Wiſzniowieckich 7200. złł. u JP. Grabowſkiego na wſzyſtkich Synow trzech dożywociem, a na Wnukow wiecznością dyſponował.

Item z Summy 8000 na Pihanowiczach lokowaney wytrąciwſzy dla Maliſzewſkiego 5000. złł. Poll: tylko 3000. Synom ſwoim dzielić ſię zalecił.

Na koniec Pretenſyi nieſłuſzność Kraſickich wyexplikował. *Legatur Teſtament.*

Te więc złożone munimenta wyświecaiące całość subſtancyi Michała Orzeſzki, i determinuiące w równy podział Synom z przeznaczeniem dożywocia, a Wnukom wieczności, iakich Dóbr? i iak wielkiey ſummy zoſtał Antoni Orzeſzko dożywotnikiem, a sukceſſores jego wiecznikami, dosyć Sąd uwiadomiły, i dały z dowodow rzecz ewinkuiących przekonanie.

Zbliżyć ſię teraz potrzeba, do wyexekwowaniu woli Oyca przez Synow, z czego znaydować należy Dobroć i ważność Dokumentu, 48. Roku wieczność Dorośień i Kijaża przez Oyca przeiſtaczaiącego Antoniemu w dożywocie, a Teſtamentem pierwſzym 49. Roku Apr: 9. dnia zaaprobowanego i wzmocnionego.

Z kąd ſię wywiąże, iż przywłaſzczenie przez iednego Sttę Oſtryń: Dóbr sobie Aktorſtwa Dorośień i Kijaża znikczemnione zoſtanie

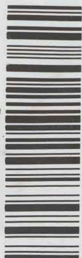
A równość przyrodzenia z spadku natury przypadaiąca, oſiągnie to w odziedziczenie, co własność krwi, i Prawo piſane dla Jozefa Orzeſzki Mar: Piń: przeznaczyło.

Oto po naſtąpionych przez Teſtamenta rozporządzeniach.

Gdy Michał Orzeſzko w Ru 1750. Maja 3. dnia żyć zaprzeſtał.

W ów czas Synowie jego Felix Strażnik, Jozef Podſtoli, Antoni Woyſki i Piſarz Grodzki Orzeſzkowie Urzędnicy Pttu Pińſkiego idąc in submiſſionem Oycowſkim Dyspozycyom, subſtancye sobie tylko Dożywo-

ciem

Biblioteka Jagiellońska
stdr0025462

